

§ 292

Valtuutettu Dan Koivulaakson aloite aktiivimallin piiriin joutuneiden työttömien aseman parantamisesta

HEL 2018-003227 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Dan Koivulaakson aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Eetu Pernu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 (Koivulaakso Dan ym. valtuustoaloite Kvsto 14.3.2018)
- 2 Liite 2 (sosiaali- ja terveysministeriön lausunto, 27.3.2018)
- 3 Liite 3 (sosiaali- ja terveysministeriön muistio, 19.6.2018)
- 4 Liite 4 (Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto, 25.7.2018)
- 5 Liite 5 (Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto, 30.7.2018)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Dan Koivulaakso ja 24 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tekee selvityksen aktiivimallin vaikutusten laajuudesta sukupuoli-, ikä-, kieli- ja kansallisuuserot huomioiden helsinkiläisten työttömien tilanteisiin. Aloitteessa esitetään myös kartoitettavaksi, kuinka paljon maksaisi näiden henkilöiden työllistäminen tai heidän ohjaamisensa sopivien työllistymistä edistävien toimenpiteiden piiriin. Lisäksi aloitteessa esitetään, että yhdessä työvoimaviranomaisen kanssa järjestetään kaupungin talousarvion puitteissa jokaiselle helsinkiläiselle työttömälle työllisyysmahdollisuuksia tai mahdollisuuksia osallistua aktiivimallin vaatimusten mukaisesti työllistymistä edistäviin palveluihin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteeseen on pyydetty lausunnot sosiaali- ja terveysministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä ja Uudenmaan ELY-keskukselta.

Työttömyysturvan aktiivimalli ja työllistymistä edistävät palvelut

Työttömän työnhakijan työttömyysetuutta on leikattu 2.4.2018 alkaen 4,65 prosenttia, mikäli hän ei ole osoittanut täyttäneensä työttömyysturvalain mukaista aktiivisuusvelvollisuutta. Aktiivisuuden on voinut osoittaa noin kolmen kuukauden tarkastelujaksoittain (65 etuuden maksupäivää) osoittamalla seuraavat toimenpiteet etuuden maksajalle:

- 1) työehtosopimuksen mukaista työssäoloa 18 tuntia tai
- 2) yritystoiminnassa ansaittu yhteensä vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloehtoon vaaditusta kuukausiansiosta tai
- 3) on ollut viisi päivää työllistymistä edistävässä palvelussa tai
- 4) on ollut muussa työvoimaviranomaisen järjestämässä työllistymisedellytyksiä parantavassa toiminnassa, joka on verrattavissa kohdan 3 palveluihin tai
- 5) on ollut viisi päivää muussa työpaikalla tai työllistymiseen liittyen toteutettavassa rekrytointia tukevassa toiminnassa, jonka ajalta henkilölle maksetaan työttömyysetuutta.

Kaupungilla ei nykytilassa ole mahdollisuutta järjestää kohtien 3-5 mukaisia laissa työvoimaviranomaisen järjestämistä kuuluvia työllistymistä edistäviä palveluja. Kaupunki ei ole työvoimaviranomainen, vaan tarjoaa esimerkiksi työkokeilu- ja palkkatukijaksoja työnantajan ominaisuudessa. Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa lausunnossaan, ettei kunnan tuottamia tai järjestämiä työllisyyttä edistäviä palveluja voida katsoa aktiivimallin mukaisiksi toimenpiteiksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee parhaillaan aktiivimallin laajentamista niin, että osa mm. kuntien järjestämistä työllistymistä tukevista toimista huomioitaisiin jatkossa aktiivimallin mukaisina toimenpiteinä. Ehdotuksen mukaan aktiivisuutta kerryttäisi niin kunnan omana toimintana tuottama kuin toiselta toimijaltakin hankkima työllistymistä tukeva toiminta. Ehdotuksen toteutuessa muun muassa kurssit, työhaastatteluvaihtoehdot, CV-koulutukset ja pidempikestoiset uravaihtoehdot luettaisiin aktiivisuutta osoittaviksi toimenpiteiksi. Lakiehdotuksen toteutuessa kuntien, työnantajien ja eräiden järjestöjen työllisty-

mistä tukevat toimet olisivat jatkossa helsinkiläisen työttömän käytettävissä aktiivimallin aktiivisuuden kerryttämiseksi.

Työllistymistä edistäviä palveluita koskien Uudenmaan ELY-keskus korostaa, ettei aktiivimalli ole muuttanut julkisen työvoima- ja yrityspalvelulain mukaisten palveluiden valinta- ja myöntämiskriteereitä, eikä aktiivimallin ehtojen toteuttaminen ole muutoinkaan yksinään peruste päästä kyseisiin palveluihin. Kyseisiin palveluihin liittyy monia työttömän henkilökohtaiseen tilanteeseen liittyviä edellytyksiä, jotka voivat olla yleiseen palvelutarpeeseen, työttömyyden kestoon, koulutustarpeeseen tai alalle soveltuvuuteen liittyviä harkinnanvaraisia tai ehdottomia edellytyksiä.

Kaupungin työllisyshoidon palvelut

Kaupunki tarjoaa vuosittain työllisyshoidon toimenpiteinä tuhansia palkkatuki-, oppisopimuskoulutus- ja työkokeilumahdollisuuksia, tukee kaupunkistrategian painopisteiden mukaisia työllisyshankkeita ja nuorten kesätyömahdollisuuksia sekä osallistuu uudensuolaan työllistymistä edistäviin ostopalvelukokeiluihin. Lisäksi kaupunki tukee asiakkaidensa työllistymistä yksityiselle sektorille etsimällä yrityskoordinaattoritoiminnalla uusia työllistymismahdollisuuksia sekä myöntämällä rahallisenä tukena Helsinki-lisää. Vaikeassa työmarkkina-asemassa olevat työttömät huomioidaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin hankintojen tarjouskilpailujen työllistämisehdoin. Lakisääteisiä palveluita ovat työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu sekä sosiaali- ja terveystoimialan järjestämä kuntouttava työtoiminta. Kaupungilla on myös monia eri kohderyhmille suunnattuja vakiintuneita työttömyyden vähentämiseen tähtäviä rakenteita: mm. nuorille, maahanmuuttajille ja vajaatyökykyisille.

Kaupungin työllisysspalvelut organisoidaan lakisääteistä yhdenvertaisuusperiaatetta noudattaen ja ne suunnataan korostetusti heikossa työmarkkina-asemassa oleville asiakasryhmille. Aloitteessa esitettyä työnhakija-asiakkaiden sukupuoli-, ikä-, kieli- ja kansallisuuserot huomioivaa selvitystä aktiivimallin vaikutuksista ei voitu toteuttaa, koska kunnalla ei ole tietosuojalain nojalla pääsyä aktiivimallin leikkausten piiriin joutuneiden asiakkaiden henkilötietoihin. Pääsy tietoihin on työttömyysetuuden maksajalla (Kela tai työttömyyskassa) tai työttömyysturvalakia toimeenpanevalla TE-toimistolla.

ELY-keskuksen huhtikuussa toteuttaman selvityksen perusteella 78 prosenttia 156 helsinkiläisestä oli sitä mieltä, ettei aktiivimallilla ole ollut vaikutusta omaan halukkuuteen hakeutua aktiivimallin mukaisiin palveluihin. Rahoituksen osalta ELY-keskus arvioi työllistymistä edistäviin palveluihin olevan käytettävissä riittävät resurssit vuodelle 2018 ja to-

dennäköisesti myös vuodelle 2019. Heikoimmassa työmarkkina-ase-
massa olevien kuntalaisten toimeentulo on lisäksi turvattu taustastaan
riippumatta, koska työttömyysetuudesta aktiivimallin perusteella leikattu
osuus on pääsääntöisesti mahdollista hakea Kelan myöntämänä toi-
meentulotukena takaisin, mikäli henkilöllä ei ole riittävästi muita tuloja.

Kaupungin työllisyyspalvelut työnantajana

Kaupunki tarjoaa työnantajan ominaisuudessa palkkatuki- ja työkokeilu-
jaksoja sekä lakisääteistä kuntouttavaa työtoimintaa. Työkokeilun ja
kuntouttavan työtoiminnan kohderyhmät ovat lainsäädännössä tiukasti
räätylöityjä, eikä palveluihin voida ohjata kohderyhmien ulkopuolisia
asiakkaita. Kaupungin tarjoamat palkkatukijaksot järjestetään työssä-
oloehdon täyttävässä 8 kuukauden minimipituudessa, jolloin työllistetyt
ovat työttömyyden mahdollisesti jatkuessa oikeutettuja ansiosidonnai-
seen työttömyyspäivärahaan. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausun-
nossaan, ettei palkkatuen myöntäminen esimerkiksi aktiivimallin ehdot
täyttävän minimipituuden mukaisesti lyhyisiin työsuhteisiin ole yleensä
tarkoituksenmukaista. Myös ELY-keskuksen mukaan palkkatuetun työn
keston tulisi olla sidoksissa työn osaamista kehittävään potentiaaliin, ei-
kä aktiivimallin vähimmäiskeston mukainen vaatimus riittäisi kehittä-
mään työllistettävän ammatillista osaamista.

Työllisyysmahdollisuuksien järjestämistä ilman palkkatukea koskien
voidaan todeta, että kaupungin palveluksessa työskentelee tällä hetkel-
lä n. 38 000 työntekijää ja Helsingissä oli kesäkuussa 2018 yhteensä
35 434 työtöntä työnhakijaa. Yhden henkilön palkkaaminen osa-aikai-
seen, aktiivimallin minimivaatimusten mukaiseen, työsuhteeseen ilman
palkkatukea aiheuttaisi kustannuksia noin 1 000 euroa vuodessa. Vas-
taavan mahdollisuuden tarjoaminen kaikille Helsingin työttömille edel-
lyttäisi lisämäärärahoja noin 35 miljoonaa euroa vuodessa. Aktiivimallin
leikkausten piiriin on joutunut vuoden 2018 aikana noin 50 prosenttia
kaikista työttömistä, jolloin työmahdollisuuden tarjoaminen tälle ryhmäl-
le vaatisi lisämäärärahoja noin 17,5 miljoonaa euroa. Arvio ei sisällä
muuta työllistämistä aiheuttavia perehdytys-, organisointi-, tila- ja työ-
välinekustannuksia, eikä huomioisi kunnalle mahdollisesti syntyviä työ-
markkinatuen kuntarahoitusosuuden säästöjä.

Lopuksi

Helsingiläisille työttömille on ELY-keskuksen mukaan kysyntään näh-
den riittävästi tarjolla aktiivimallin mukaisia palveluita. Palveluiden tar-
jonta paranee entisestään, mikäli lakiehdotus aktiivimallin mukaisten
palveluiden piirin laajentamisesta toteutuu. Aktiivimallin mukaisten työ-
lisyysmahdollisuuksien tarjoaminen kaikille Helsingin työttömille ei ole
kaupungin talousarvion puitteissa mahdollista, valtio ei tulisi myöntä-

mään aktiivimallin vähimmäiskeston mukaisiin työsuhteisiin palkkatukea, eivätkä lyhyet työmahdollisuudet edistäisi riittävällä tavalla asiakkaiden tilanteiden pitkäkestoista ratkaisemista.

Työ- ja elinkeinotoimiston työllisyyden edistämisen resurssi on kasvanut määräaikaishaastatteluista ja aktiivimallista johtuen viimeisten vuosien aikana, jolloin helsinkiläisten työnhakija-asiakkaiden voidaan olettaa ohjautuvan aiempaa tehokkaammin kohti avoimia työmarkkinoita ja tarkoituksenmukaisia aktiivimallissakin tarkoitettuja palveluita. Kaupungin työllisyyspalveluiden nuorten neuvonta- ja ohjauspalvelut, työllistymistä edistävä yhteispalvelu (Helsingin TYP) ja työllistymistä tukevat koulutuspalvelut ovat TE-toimiston rinnalla osaltaan merkittäviä toimijoita tätä yhteiskunnallisesti tärkeää työtä toteutettaessa. Kaupungin työllisyyspalvelut seuraa jatkossakin aktiivisesti työttömyysturvan aktiivimallissa tapahtuvia muutoksia, näiden vaikutuksia kuntalaisten työttömien hyvinvointiin sekä tarkastelee tarvittaessa palveluidensa riittävyyttä ja kehittämistarpeita.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Eetu Pernu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 (Koivulaakso Dan ym. valtuustoaloite Kvsto 14.3.2018)
- 2 Liite 2 (sosiaali- ja terveysministeriön lausunto, 27.3.2018)
- 3 Liite 3 (sosiaali- ja terveysministeriön muistio, 19.6.2018)
- 4 Liite 4 (Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto, 25.7.2018)
- 5 Liite 5 (Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto, 30.7.2018)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 26.09.2018 § 246

HEL 2018-003227 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

10.10.2018

Asia/17

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Eetu Pernu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 17.09.2018 § 582

HEL 2018-003227 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Dan Koivulaakson aloitteen loppuun käsitellyksi.

10.09.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Eetu Pernu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36085
eetu.pernu(a)hel.fi